

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	7
KISALTMALAR.....	15
GİRİŞ	17

BİRİNCİ KISIM

İNŞAAT PROJELERİ VE İNŞAAT SÖZLEŞMELERİ

I. GENEL OLARAK.....	21
II. İNŞAAT PROJELERİ VE RİSK YÖNETİMİ.....	23
A. İnşaat Projelerinde Risk Yönetimi	23
1. Risk Kavramı ve Genel Olarak Risk Yönetimi	23
2. Adil ve Eşit Risk Dağılımı	25
3. Risk Dağılımı Konusunda Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar.....	27
a. Sözleşme Türü.....	27
b. Sözleşmeye Uygulanacak Hukuk.....	28
c. Ülkenin İçinde Bulunduğu İşletme Riskleri	30
d. Taraflar ile Müşavir Mühendisin Tecrübe ve Deneyimi	30
e. Finansal Güvenceler.....	30
f. Başlangıç Tarihi	31
g. Öngörülemeyen Zemin Koşulları	32
h. Tasarım Sorumluluğuna İlişkin Hükümler	33
i. İşin Kabulüne İlişkin Hükümler.....	33
j. Süre Uzatımı.....	34
k. Değişiklik/Ek İşler	34
l. Fesih, İş Durdurma ve İş Yavaşlatma.....	35
m. İşveren Tarafından Sağlanan Bilgiler.....	36
n. Sözleşmeye Aykırılık Sebebiyle Öngörülen Tazminatın Hukuki Niteliği.....	36
o. Sigorta.....	39
ö. Mücbir Sebep/Beklenmedik Hal	40
p. Uyuşmazlık Çözüm Yolları	41
III. İNŞAAT VE ULUSLARARASI İNŞAAT SÖZLEŞMELERİ	43
A. Genel Olarak.....	43
B. İnşaat Sözleşmesinin Tarafları	45

1. Genel Olarak	45
2. İş Sahibi	46
3. Yüklenici/Müteahhit	46
4. Müşavir Mühendis/İş sahibi Temsilcisi	47
C. İnşaat Sözleşmesinin Özellikleri	49
1. Tam İki Tarafa Borç Yükleyen Bir Sözleşmedir	49
2. İvazlı Bir Sözleşmedir.....	49
3. Hem Ani Hem de Sürekli Edimli Bir Sözleşmedir.....	50
D. İnşaat Sözleşmesinin Ekleri.....	50
1. Genel Olarak	50
2. Sözleşmenin Genel ve Özel Koşulları	50
3. Teknik Belge ve Çizimler	51
4. Teknik Şartname	51
5. İş Sahibi Gereksinimleri.....	51
6. Metraj ve Hak Ediş Tabloları	52
E. İnşaat Sözleşmesi Türleri	52
1. Tedarik Metoduna Göre İnşaat Sözleşmeleri.....	53
a. Geleneksel İnşaat Sözleşmeleri (Standard Building Contracts)	53
b. Tasarla-Yap İnşaat Sözleşmeleri (Design and Build Contracts).....	53
c. İttifak Sözleşmeleri (Alliance Agreements)	55
2. Ücret Türüne Göre İnşaat Sözleşmeleri	56
a. Sabit Fiyatlı/Götürü Usulü İnşaat Sözleşmeleri (Fixed-Price or Lump Sum Contracts)	56
b. Birim/Parça Başı İnşaat Sözleşmeleri (Re-measurement Contracts).....	57
c. Maliyet+Kâr İnşaat Sözleşmeleri (Cost-plus Contracts).....	58
3. Tip Sözleşmeler (Standard Form Contracts)	59
a. Genel Olarak.....	59
b. Tip Sözleşmelerin Kullanılmasının Faydaları.....	60
4. İnşaat Proje Sözleşmesine Bağlı Yan Sözleşme Türleri.....	61
a. Danışmanlık Hizmet Sözleşmeleri (Consultancy Services Contracts).....	62
b. Proje Yönetimi Sözleşmeleri (Project Management Contracts).....	62
c. Yap-İşlet-Devret İnşaat Sözleşmeleri (YİD) (Build, Operate, Transfer Contracts (BOT)).....	63
F. İnşaat Sözleşmelerinde Güvence (Teminat)	64

1. Genel Olarak.....	64
2. Güvence Şekilleri	64
a. Asli Nitelikteki Güvenceler.....	65
b. Feri Nitelikteki Güvenceler	68
3. Güvencenin Temini	69
4. Uluslararası İnşaat Projelerinde Kullanılan Güvence Türleri	71
a. İhale Teminatı ya da Geçici Teminatlar.....	71
b. Avans Teminatı	71
c. Kesin Teminat (Performance Security)	72
d. Ana Şirket Garantisi (Parent Company Guarantee)	74
e. Alıkoyma Garantisi.....	74
f. Ödeme Garantisi.....	75
5. İnşaat Sözleşmelerinde Kullanılan Teminatlara İlişkin Uyuşmazlıkların Çözümü	75

İKİNCİ KISIM

FIDIC SÖZLEŞMELERİ VE FIDIC SÖZLEŞMELERİ KAPSAMINDA TARAFLARIN HAK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ

I. FIDIC SÖZLEŞMELERİ.....	77
A. Genel Olarak.....	77
B. Tarihçe.....	79
C. Gökkuşluğu Serisi (FIDIC Rainbow Suite of Contracts)	80
1. Kırmızı Kitap.....	83
2. Sarı Kitap.....	84
3. Gümüş Kitap	85
II. FIDIC SÖZLEŞMELERİ KAPSAMINDA TARAFLARIN HAK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ.....	88
A. Genel Olarak.....	88
B. Yüklenicinin Hak ve Yükümlülükleri	89
1. Genel Olarak.....	89
2. Süre Uzatım Talepleri (Extension of Time - EOT).....	89
a. Genel Olarak	89
b. FIDIC Sözleşmeleri Kapsamında Süre Uzatımı.....	93
(1) Genel Olarak	93
(2) FIDIC Sözleşmeleri Kapsamında Öngörülen Süre Uzatımı Sebepleri	93

(3) FIDIC Sözleşmeleri Kapsamında Süre Uzatımı İçin Uygulanması Gerekli Usul.....	95
3. Zarar ve Giderler	102
a. Genel Olarak.....	102
b. Gecikme Tazminatı.....	103
c. Hızlandırma Tazminatı (Acceleration)	106
d. Kar Kaybına Dayalı Tazminat Talepleri	107
e. FIDIC Sözleşmeleri Kapsamında Yüklenicinin Uğramış Olduğu Zararlar ile Yapmış Olduğu Ek Giderlerin Tazmini	108
(1) Genel Olarak.....	108
(2) FIDIC Sözleşmeleri Kapsamında Yüklenicinin Uğramış Olduğu Zararlar ile Yapmış Olduğu Ek Giderlerin Tazmini İçin Uygulanması Gerekli Usul	111
4. Öngörülemeyen Fiziksel Koşullar	115
a. Genel Olarak.....	115
b. FIDIC Sözleşmeleri Kapsamında Öngörülemeyen Fiziksel Koşullar.....	117
5. İşin Alt Yükleniciye Devri	118
a. Genel Olarak.....	118
b. FIDIC Sözleşmeleri Kapsamında İşin Alt Yükleniciye Devri	122
6. Değişiklikler ve Düzeltmeler (Variations and Adjustments).....	125
a. Genel Olarak.....	125
b. FIDIC Sözleşmeleri Kapsamında İnşaat Projelerinde Yapılan Değişiklikler Sebebiyle Yüklenicinin Hak ve Yükümlülükleri.....	127
7. Beklenmeyen Haller	133
a. Genel Olarak.....	133
b. FIDIC Sözleşmeleri Kapsamında Beklenmeyen Haller (Exceptional Events).....	135
c. FIDIC Sözleşmeleri Kapsamında Beklenmeyen Hale İlişkin Uygulanması Gerekli Usul	137
8. Ödeme	138
a. Genel Olarak.....	138
b. FIDIC Sözleşmeleri Kapsamında Ödeme.....	139
9. Vergi ve Harçların Ödenmesi ile İzin ve Ruhsatların Temini.....	141
a. Genel Olarak.....	141
b. FIDIC Sözleşmeleri Kapsamında Vergi ve Harçların Ödenmesi ile İzin ve Ruhsatların Teminine İlişkin Sorumluluk	142
10. Sözleşmenin İfasının Geçici Olarak Durdurulması.....	143

11. Sözleşmenin Feshi	145
a. Genel Olarak	145
b. FIDIC Sözleşmeleri Kapsamında Yüklenici Tarafından İş Sözleşmesinin Feshi	145
c. Fesih Sebepleri.....	146
(1) Genel Olarak	146
(2) Süreli Fesih Sebepleri.....	147
(a) Genel Olarak.....	147
(b) İş Sahibinin Mali Gücünün Varlığını İspat Edememesi	148
(c) Hakkeş Belgesinin Süresinde Düzenlenmemesi	148
(d) Hakkeş Ödemesinin Zamanında Yapılmaması.....	149
(e) Uyuşmazlığın Giderilmesine Yönelik Kararın/Anlaşmanın Yerine Getirilmemesi.....	150
(f) İş Sahibinin Sözleşmeden Kaynaklanan Yükümlülüklerine Önemli Derecede Aykırı Davranması	150
(g) Başlangıç Tarihinin Süresi İçerisinde Yükleniciye Bildirilmemesi	151
(h) İş Sahibinin Sözleşmeyi İmzalamaktan İmtina Etmesi	152
(3) Derhal Fesih Sebepleri	153
(a) Genel Olarak.....	153
(b) İş Sahibinin Sözleşmeyi Başkasına Devretmesi	153
(c) Askı Süresinin Uzamasından İşin Tamamen Etkilenmesi	154
(d) İş Sahibinin İflas Etmesi, Borçlarını Ödeyemeyecek Duruma Düşmesi, Tasfiye Edilmesi	155
(e) İş Sahibinin Hileli İşlemlerde Bulunması.....	155
d. Sözleşmenin Feshi Halinde Yüklenicinin Yükümlülükleri ve Ödeme	156
C. İş Sahibinin Hak ve Yükümlülükleri.....	157
1. Genel Olarak.....	157
2. Zarar ve Giderler.....	157
a. Genel Olarak	157
b. FIDIC Sözleşmeleri Kapsamında İş Sahibinin Gecikmeden Kaynaklı Zararlarının Tazmini	159
3. İşin Denetlenmesi	162
a. Genel Olarak	162
b. FIDIC Sözleşmeleri Kapsamında İş Sahibinin İş Denetlemesi	163

(1) Devralma Belgesi Düzenleninceye Kadarki Süreçte İşin Denetlenmesi	163
(2) Devralma Belgesi Düzenlendikten Sonraki Süreçte İşin Denetlenmesi	166
4. Mevzuat Değişikliklerinden Kaynaklı Bedelde İndirim Yapılması	170
5. Beklenmedik Haller (Exceptional Events)	174
6. İşin Geçici Olarak Durdurulması	176
7. Fesih	178
a. Genel Olarak	178
b. FIDIC Sözleşmeleri Kapsamında İş Sahibinin Sözleşmeyi Fesih Hakkı	179
D. Karşılıklı Temerrüt Halinde Tarafların Hak ve Yükümlülükleri	183
1. Genel Olarak	183
2. FIDIC Sözleşmeleri Kapsamında Karşılıklı Temerrüt	187

ÜÇÜNCÜ KISIM

FIDIC SÖZLEŞMELERİ KAPSAMINDA ULUSLARARASI İNŞAAT SÖZLEŞMELERİNDE UYUŞMAZLIK ÇÖZÜM YÖNTEMLERİ

I. ULUSLARARASI İNŞAAT SÖZLEŞMELERİ KAPSAMINDA UYUŞMAZLIK ÇÖZÜM YÖNTEMLERİ	189
A. Genel Olarak	189
B. Ulusal Mahkemeler	191
C. Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yöntemleri	192
1. Genel Olarak	192
2. Müzakere (Negotiation) Yöntemi	193
3. Teknik Bilirkişilik-Uzman Atama (Expert Determination) Yöntemi	194
4. Tarafsız Üçüncü Kişinin Müdahalesi (Neutral Evaluation) Yöntemi	195
5. Arabuluculuk (Mediation) Yöntemi	197
6. Uzlaşma (Conciliation) Yöntemi	199
7. Arabulucu-Hakem (Med-Arb) Yöntemi	199
8. Mini-Trials	200
9. Uyuşmazlık Kurulları	201
a. Genel Olarak	201
b. Kurul Üyelerinin Belirlenmesi	204
c. Uyuşmazlık Kurulu Türleri	206
10. Tahkim	208
a. Genel Olarak	208

b.	Tahkim Sözleşmesi.....	214
c.	ICC Tahkim Kuralları Kapsamında Tahkim Heyetinin Yargı Yetkisine Yönelik Yapılan İtirazların Değerlendirilmesi	218
d.	Tahkim Yeri	220
e.	Tahkim Dili	221
f.	Hakem Kurulunun Oluşturulması.....	221
g.	Tahkim Yargılamasında Uygulanacak Hukukun Belirlenmesi	225
h.	Tahkim Yargılamasında Uygulanacak Usul Kurallarının Belirlenmesi	226
i.	Tarafların Eşitliği	226
j.	Ortak Girişimlerle Alakalı Olarak Tahkim Yargılamasında Karşılaşılabilecek Muhtemel Sorunlar	227
II.	FIDIC SÖZLEŞMELERİ KAPSAMINDA ULUSLARARASI İNŞAAT SÖZLEŞMELERİNDE UYUŞMAZLIK ÇÖZÜM YÖNTEMLERİ	231
A.	Genel Olarak.....	231
B.	Tarafların Anlaşması ya da Mühendisin Kararı.....	234
1.	Genel Olarak.....	234
2.	Mühendisin Hukuki Niteliği ve Atanması.....	235
3.	Mühendisin Görev ve Sorumlulukları.....	239
4.	Uyuşmazlıkların Tarafların Anlaşmasıyla ya da Mühendisin Kararıyla Sonuçlandırılması	241
5.	Taraflarca Varılan Anlaşmanın ya da Mühendis Kararının Yerine Getirilmemesi	250
C.	Uyuşmazlığın, Uyuşmazlık Önleme ve Çözüm Kurulu (Dispute Avoidance/Adjudication Board – DAAB) Tarafından Sonuçlandırılması.....	255
1.	Genel Olarak.....	255
2.	DAAB'ın Hukuki Niteliği	256
3.	DAAB'ın Oluşumu	258
4.	DAAB'ın Görev ve Sorumlulukları	261
a.	Genel Olarak	261
b.	Görüş Bildirme	261
c.	Uyuşmazlıkların Çözümü.....	263
5.	DAAB/DAB Kararlarının Yerine Getirilmesi	272
a.	Bağlayıcı Nitelikte Olup da Henüz Kesinleşmemiş DAAB/DAB Kararlarının Yerine Getirilmesi.....	272
b.	1999 Tarihli FIDIC Sözleşmeleri Kapsamında Bağlayıcı Nitelikte Olup da Henüz Kesinleşmemiş DAB Kararlarının Yerine Getirilmesi.....	273

c.	2017 Tarihli FIDIC Sözleşmeleri Kapsamında Bağlayıcı Nitelikte Olup da Henüz Kesinleşmemiş DAAB Kararlarının Yerine Getirilmesi	281
D.	Uyuşmazlığın Dostane Bir Şekilde Sonuçlandırılması	284
E.	Uyuşmazlığın Tahkim Tarafından Sonuçlandırılması	285
1.	Genel Olarak	285
2.	FIDIC Sözleşmeleri Kapsamında Tahkime Başvurulabilecek Haller	286
3.	Hakem Seçimi ve Tahkim Heyetinin Oluşturulması	293
4.	FIDIC Sözleşmeleri Kapsamında Tahkim Öncesi Aşamalar Tüketilmeden Tahkim Yoluna Başvurulmasının Sonuçları	297
5.	FIDIC Sözleşmeleri Kapsamında Tahkim Masrafları	304
6.	FIDIC Tahkiminde Karşılaşılması Muhtemel Sorunlar ve Çözümleri.....	305
a.	Alt Yüklenicilik Sözleşmesinde Ana Yüklenicilik Sözleşmesine Atıf Yapılması.....	305
b.	Paralel Davalar	305
c.	Çok Taraflı Tahkim.....	307
SONUÇ		309
KAYNAKÇA		315